

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми

І. СКРИПЧЕНКО

" 28 " серпня 2026 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувача кафедри

Є. СТРИКАЛЕНКО

Протокол засідання кафедри

теорії та методики фізичної культури і спорту ХДАЕУ

від " 28 " серпня 2026 року № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 12 СПОРТИВНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД СПОРТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Освітня програма – Фізична культура і спорт

Спеціальність – А7 Фізична культура і спорт

Галузь знань – А Освіта

Херсон – Кропивницький 2026

Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Психолого-педагогічний супровід спортивно підготовки
Факультет	Економічний
Назва кафебри	Теорія та методика фізичної культури і спорту
Викладач	Шалар Олег Григорович (Shalar Oleh), кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту https://orcid.org/0000-0003-1866-9143
Контактна інформація	Шалар Оле Григорович 0979611062; shalaroleg1952@gmail.com ;
Графік консультацій	Консультації online: Viber +30979611062, Zoom https://
Програма дисципліни	1. Психологічні чинники адаптаційних процесів у спортсменів 2. Психологічні особливості особистості спортсмена 3. Психологія спортсмена-чемпіона 4. Психологічна атмосфера в спорті 5. Творча самостійна діяльність юних спортсменів 6. Професійна-фахова компетентність в системі фізкультурної освіти 7. Психологія особистості тренера 8. Психологічні аспекти побудови спортивної команди і діяльність тренера 9. Управління юними спортсменами і командами в ситуаціях підготовки і участі у змаганнях
Мова викладання	українська

• Анотація курсу

Анотація курсу	Курс «Психолого-педагогічний супровід спортивно підготовки» – є однією з фундаментальних учбових дисциплін, за допомогою якої формується професійна майстерність фахівця (тренера, керівника спортивних секцій). Ця дисципліна допомагає більш правильно визначити зміст і методи педагогічного процесу, адекватно сприймати особливості окремих учнів і колективу спортсменів, раціонально організовувати їх учбову або тренувальну діяльність, правильно організовувати фахівцю свою професійну діяльність, враховуючи свої сильні і слабкі сторони, знаходити оптимальні шляхи встановлення взаєморозуміння з учнями (юними спортсменами).
Інформаційний пакет дисципліни	На платформі Moodle за посиланням http://www.ksau.kherson.ua/files/osv.progr/ розміщено навчально-методичний комплекс з дисципліни “Спортивна психологія”, а саме силабус, робоча програма, план

	лекційних та семінарських занять та методичні рекомендації щодо їх проведення, завдання до самостійного опрацювання з методичними рекомендаціями, форма та критерії поточного та підсумкового контролю, алгоритм нарахування балів за накопичувальною системою оцінювання, список використаних джерел та інформаційних ресурсів.
--	--

• **Мета та завдання курсу**

Мета викладання дисципліни	полягає в адаптуванні педагогічних знань конкретно до діяльності тренера, керівника спортивних секцій
Завдання вивчення дисципліни	- озброєння студентів основами психологічних знань: з методології психології, закономірностях розгортання педагогічних явищ, морального та психічного розвитку юних спортсменів; з методики формування спортивних команд; - сприяти формуванню світогляду у майбутніх фахівців, їх особистісному росту; - формування творчого підходу до своєї професії у студентів факультету ; - формувати у студентів уміння аналізувати педагогічні ситуації; - перейматися внутрішнім світом юних спортсменів; - вживати психологічні знання в практику спілкування, навчання та виховання.

• **Програмні компетентності та результати навчання**

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Інтегральна компетентність	ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту, зокрема у сфері управління спортивними організаціями та їх підрозділами, або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту та менеджменту у спортивній діяльності, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні	ЗК 4. Здатність працювати в команді ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
Спеціальні (фахові)	ФК5. Здатність розв'язувати проблеми у сфері фізичної культури та спорту у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності. ФК8. Здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної культури і спорту. ФК9. Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання.
Програмні результати навчання (ПРН)	

ПРН	ПРН 1. Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань. ПРН 4.Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. ПРН 8. Організовувати ефективну роботу колективу, спрямовану на досягнення визначених цілей з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів. ПРН 9. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проекти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти.
------------	---

• **Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми**

Рік викладання	1 рік
Семестр	1 семестр
Курс	1
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова
Пререквізити	Ефективне вивчення даної освітньої компоненти базується на основі отримання базових знань під час вивчення предметів “Вступ до фаху”, «Історія фізичної культури» що викладались протягом навчання на першому році навчання в ЗВО. Для якісного сприйняття матеріалу здобувачам бажано використовувати знання отримані під час власного спортивного досвіду та використовувати приклади з обраного виду спорту.
Постреквізити	Отримані, під час вивчення освітньої компоненти ”Психолого-педагогічний супровід спортивно підготовки” знання необхідно використовувати під час вивчення дисциплін “Теорія та методика спортивного тренування”, “Вступ до фаху”, тощо. Отримані знання дозволять здобувачу працювати фітнес-інструктором, тренером та фахівцем в галузі підготовки спортсменів в спеціалізованих спортивних закладах.

• **Обсяг курсу на поточний навчальний рік**

Кількість кредитів / годин	4 кредити / 120 годин
Лекції	18 години
Практичні / Семінарські	Семінарських - 22 години

Лабораторні	не передбачено
Самостійна робота	80 годин
Форма підсумкового контролю	екзамен

• **Технічне та програмне забезпечення / обладнання**

Технічне та програмне забезпечення	Для проведення занять в дистанційному режимі застосовується мультимедійний проектор і ноутбук з використанням комп'ютерних програм Word, PowerPoint, Excel, VLS media player.
Обладнання	Теоретичні знання здобувачі отримують під час проведення онлайн занять з використання різних манітних інформаційних технологій з застосуванням комп'ютерів та інших гаджетів для якісного оволодіння програмним матеріалом. Для підвищення якості отримання знань, під час роботи в офлайн режимі.

• **Політика курсу**

Загальні вимоги	Організація освітнього процесу в Університеті відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Здобувач зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно з розкладом. Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно виконувати всі завдання під час лекційних та семінарських занять, брати участь в роботі різних спортивних секцій та приймати участь в усіх спортивно-масових заходах, як університетського так і обласного рівнів. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей та інше.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Складання всіх контрольних заходів повинно відбуватись чітко на програмою вивчення курсу на семінарських заняттях вивчення певної змістової частини та мати конкретні дедлайни. Складання теоретичних тестів та інших контрольних випробувань з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Для перескладання тестів здобувач повинен зв'язатись з викладачем і у зазначений час отримати можливість для їх виконання. Своєчасне попередження, причин запізнення в складанні підсумкових завдань не знижує загальної кількості накопичувальних балів.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять з дисципліни "Психолого-педагогічний супровід спортивної підготовки" є обов'язковим. При проведенні лекційних та семінарських занять здобувач повинен чітко дотримуватись правил спілкування та роботи в онлайн режимі. Під час навчання здобувач не повинен запізнюватися на заняття. Пропущене семінарське заняття здобувач зобов'язаний опрацювати з викладачем відповідно до тематики певної змістової частини у встановлений викладачем час. Не виконанні завдання призводять до зменшення кількості накопичувальних балів та зниженню загальної оцінки за роботу протягом семестру.

Політика щодо виконання завдань	В ході виконання творчих завдань для самостійного опрацювання (реферати, повідомлення, презентації, тощо) здобувачі будують власні оригінальні міркування, створюючи власний погляд на ту чи іншу проблему. Виконання завдань під час проведення семінарських занять повинно ґрунтуватись на свідомому розумінні всіх запропонованих тем, а також їх місця в підготовці майбутнього тренера з виду спорту. Під час виконання завдань позитивно оцінюється творчий підхід до виконання та активність й якість роботи протягом семінарського заняття.
Академічна доброчесність	Виконання теоретичних завдань повинно бути цілком оригінальним. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять приклади можливої академічної не доброчесності. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

• Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			л.	лаб.	сем.	СР	
Змістова частина 1 “Психолого-педагогічні фактори управління в спорті”							
1	Лекція	Психологічні чинники адаптаційних процесів у спортсменів	2			2	1
2	Семінарське	Розробка концепції психологічного забезпечення різних видів професійної діяльності. Формування уявлення про психологічне забезпечення та супровід у системі підготовки кваліфікованих спортсменів.			2	2	7
3	Лекція	Психологічні особливості особистості спортсмена	2			2	1
4	Семінарське	Модель особистості спортсмена. Типи нервової діяльності спортсменів. Темперамент спортсменів. Характер спортсменів.			2	2	7
5	Лекція	Психологія спортсмена-чемпіона	2			2	1

6	Семінарське	Методологічні аспекти системного підходу в психологічному забезпеченні підготовки спортсменів. Завдання забезпечення психологічного супроводу спортивної діяльності.			2	2	7
7	Лекція	Психологічна атмосфера в спорті	2			2	1
8	Семінарське	Групова та командна динаміка. Створення ефективного мікроклімату в команді. Індивідуальна та командна діяльність у спорті. Групова згуртованість.			2	2	7
9	Лекція	Творча самостійна діяльність юних спортсменів	2			2	1
10	Семінарське	Структура спортивних здібностей та обдарованості. Системний підхід у вивченні здібностей та обдарованості в спорті. Тип нервової системи і його значення в процесі занять спортом. Спортивні здібності різних типологічних груп.			2	2	7
	ПК ЗЧ 1		10		10	20	56
Змістова частина 2 “Психолого-педагогічна компетентність тренера”							
15	Лекція	Професійна-фахова компетентність в системі фізкультурної освіти	2			2	1
16	Семінарське	Методи професійного самовдосконалення педагога. Елементи акторського мистецтва в педагогічній практиці. Зміст професійного самовдосконалення. Вимоги до особистості спортивного педагога.			2	2	7
17	Лекція	Психологія особистості тренера	2			2	1
18	Семінарське	Етапи професійного становлення особистості тренера. Професійні деформації особистості спортивного педагога. Синдром емоційного вигорання. Спортивно-педагогічне спілкування.			2	2	7
19	Лекція	Психологічні аспекти побудови спортивної команди і діяльність тренера	2			2	1
20	Семінарське	Стили педагогічного керівництва і спілкування тренера. Особистісно-орієнтований стиль педагогічного спілкування. Образ ідеального тренера.			2	2	7

		Інтерперсональний образ ідеального тренера. Психічний профіль поведінки «ідеального тренера».					
21	Лекція	Управління юними спортсменами і командами в ситуаціях підготовки і участі у змаганнях	2			2	1
22	Семінарське	Зміст педагогічної творчості тренера. Педагогічне передбачення тренера. Просвітницька і профілактична робота з психологічного супроводу підготовки спортсменів. Психодіагностика в психологічному супроводі спортивної діяльності.			2	2	7
	ПК ЗЧ 2		8		8	16	56

• **Форми і методи навчання**

Лекція	Вербальні (розповідь, пояснення та роз'яснення, аналіз та корегування) та наочні (показ навчального матеріалу у вигляді презентацій, відео роликів та навчальних фільмів) методи.
Практичні /Семінарські	Вербальні (розповідь, роз'яснення, аналіз та корегування якості виконання вправ) та наочні (показ правильності виконання, створення уявлення про виконання вправи) методи. Практичні методи спрямовані на навчання та вдосконалення техніки виконання різноманітних рухів, та практичні методи спрямовані на розвиток тих чи інших фізичних якостей.
Лабораторні	не передбачено навчальним планом
Самостійна робота	Словесні методи навчання: пояснення, розповідь. Проведення самостійних занять включає викладення теоретичного матеріалу з використанням наочного матеріалу з використанням мультимедійних технологій. Крім того, по деяких темах передбачається написання рефератів, міні-проектів

• **Система контролю та оцінювання**

Поточний контроль
Поточний контроль відбуватиметься безпосередньо на кожному лекційному та семінарському занятті у вигляді оцінки присутності на занятті, активності та інтенсивності роботи протягом заняття. Здебільшого використовується опитування та спостереження, як метод контролю. Поточний контроль дозволяє оцінити систематичність та ефективність засвоєння програмного матеріалу.
Підсумковий контроль за змістовою частиною
По завершенню вивчення кожної змістовної частини передбачено виконання підсумкового теоретичного тесту за яке здобувачі отримують певну кількість балів у відповідності до критеріїв оцінювання. По завершенні вивчення освітньої компоненти здобувачі виконують залікові завдання, які сумуються з отриманими раніше балами накопичувальної системи оцінювання. Окремо оцінюється й самостійна робота

здобувачів протягом змістовної частини у вигляді самостійного виконання завдань, підготовки та захисту рефератів та повідомлень. Якість виконання завдань для самостійного опрацювання підтверджується отриманими балами за даний вид роботи.

Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік, що виставляється на основі результатів поточного контролю та виконання завдань самостійної роботи. Основні вимоги до контролю знань наведені у “Положенні про оцінювання знань здобувачів вищої освіти” Херсонського державного аграрно-економічного університету.

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю. Здобувачі за виконану роботу, протягом вивчення дисципліни, отримують певну кількість балів, яка акумулюється в підсумковий бал оцінювання.

Здобувачі, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, не допускаються до заліку. Їх допуск до заліку стає можливим лише тільки при умові вдалої ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю. Вважається, що студент підготувався до заліку, якщо рейтингова оцінка за його результатом більша або дорівнює 60 балам.

Таблица 1.

Алгоритм підрахунку балів за накопичувальною системою оцінювання балів

Вид роботи	Бали	Кількість	Максимальна кількість балів
Відвідування лекційних занять	1	14	1 X 14= 14
Відвідування семінарських занять	1	14	1 X 14=14
Активна робота на семінарському занятті	3	14	3 X 11=42
Своєчасне виконання самостійного завдання	1	14	1 X 11=11
Захист самостійного завдання	2	14	2 X 11=28
Теоретичний тест	3	2	3 X 2=6
Залікове заняття	6	1	6 X 1=6
Разом		100	

Розподіл балів з дисципліни “Загальна теорія підготовки спортсменів” (форма контролю - залік)

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)																								Підсумкова оцінка (залік)
Змістова частина 1											Змістова частина 2													
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	ПК ЗЧ 1	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21	T22	ПК ЗЧ 2	

Max 1	Max 7	Max 1	Max 7	Max 1	Max 7	Max 1	Max 7	Max 1	Max 10	Max 43	Ma x 1	Ma x 7	Ma x 1	Ma x 7	Ma x 1	Ma x 7	Ma x 1	Ma x 7	Ma x 1	Ma x 7	Ma x 1	Ma x 16	Ma x 57	Max 100
----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	-----------	-----------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------	---------------	---------

Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	не зараховано
1-34	F	Незадовільно (з обов’язковим повторним вивченням курсу)	

• Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	1. Основи педагогічної майстерності (для студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта) : навч.-метод. посібник / упоряд. Наталія Мачинська, Анна Федорович, Наталія Яремчук. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 286 с. 2. Педагогічна творчість і майстерність : хрестоматія / Уклад. Н. В. Гузій. – Київ : ІЗМН, 2000. – 168 с. 3. Філатова Л. С. Педагогічна майстерність: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти педагогічних університетів за спеціальностями 013 Початкова освіта; 016 Спеціальна освіта. Харків : ХНПУ, 2021. 90 с.) 4. Фізкультурно-спортивна діяльність тренера з виду спорту : навчальний посібник / В. М. Сергієнко. – Суми: Сумський державний університет, 2022. – 184 с. 28. 5. Шалар О.Г., Андрєєва Р.І., Стрикаленко Є.А. Комунікативність тренера: психолого-педагогічна проблема [Текст] / Збірник тез за матеріалами IX Міжнародної науково-практичної конференції «Філософські обрії сьогодення»/ за ред. І. Варнавської. Херсон: ХДАЕУ, 2021. С. 111-113
--------------------	--

Додаткова	1. Технологія психолого-педагогічного супроводу та розвитку суб'єктів спортивної діяльності: кол.моногр. / Т.В. Петровська, В.І. Воронова, О.Р. Гринь та ін. К.: Видавець Позднішев, 2021. 166с. 2. Гузар В.М., Стрикаленко Є.А., Шалар О.Г., Андрєєва Р.І. Ефективність використання допоміжного обладнання в швидкісно-силовій підготовці легкоатлетів / // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць /За ред. О.В. Тимошенка. – Київ: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2022. – Випуск 1 (145) 22. – С. 39-43. DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2022.1(145).10 3. Шалар О.Г., Стрикаленко Є.А., Гузар В.М. Ментальне тренування в психологічній підготовці стрільців / Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць /За ред. О.В. Тимошенка. – Київ: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. – Випуск 6 (126) 20. – С. 110-114 DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2020.6(126).24 4. Стрикаленко, О.Г. Шалар, Г.В. Сільвестрова Домінуючий тип мислення гандболісток високого класу [Текст] / Є.А. // Медико-біологічні проблеми фізичного виховання різних груп населення, ерготерапії, інклюзивної та спеціальної освіти : матеріали VI наук.-практ. конф. (м. Луцьк, 9 грудня 2020 р.) / ред. В. В. Чижик. – Луцьк: ЛІРоЛ 2020. – С. 167-169 5. Стрикаленко Є.А., Шалар О.Г., Барановська Ю.В. Особливості техніко-тактичних дій розігруючих гравців в баскетболі.[Текст] / <i>XIV International scientific and practical conference «Solving Scientific Problems Using Innovative Concepts»</i> (March 13-15, 2024) Copenhagen, Denmark. International Scientific Unity, 2024. p. 149-154. 6. Шалар О.Г. Вдосконалення технічної майстерності волейболістів за допомогою м'яча зі зміщеним центром тяжіння [Текст] / Гузар В.М., Деркач В.М., Стрикаленко Є.А., Шалар О.Г. <i>Scientific Collection «InterConf»</i>, (223): with the Proceedings of the 5th International Scientific and Practical Conference «Science in the Environment of Rapid Changes» (November 6-8, 2024; Brussels, Belgium) / comp. by LLC SPC «InterConf». Brussels: De Boeck, 2024. p. 277-283. ISBN 978-2-8037-1533-6 (series) DOI 10.51582/interconf.2024.223 7. Yevhenii Strykalenko, Oleh Shalar, Viktor Huzar, Serhii Voloshynov, Vladislav Homenko, Serhiy Bazylyev Efficient passage of competitive distances in academic rowing by taking into account the maximum strength indicators / <i>Journal of Physical Education and Sport (JPES)</i>, Vol.20 (6), Art 474, pp. 3512 - 3520, 2020 online ISSN: 2247 - 806X; p-ISSN: 2247 – 8051; ISSN - L = 2247 - 8051 DOI:10.7752/jpes.2020.06474 8. Strykalenko,Y., Huzar, V., Shalar, O., Voloshynov, S., Homenko, V., & Svirida, V. (2021). Physical fitness assessment of young football players using an integrated approach. <i>Journal of Physical Education and Sport (JPES)</i>, 21 (1), 360-366. http://dx.doi.org/10.7752/jpes.2021.01034
Інформаційні ресурси	1. www. sportsscience. org.

	2. www.tmfv.com.ua. 3. www.nbu.gov.ua.
--	---